

ANMELDELSE

Mørk opptur

Det er ikke hvert år jeg gråter på Høstutstillingen.

Høstutstillingen 2025 – Statens 138. kunstutstilling

Kunsternes Hus, Oslo
Fra 6.9. til 12.10.2025

I år svinger det av Høstutstillingen! Ikke bare er det en jevnt høy kvalitet på arbeidene, men mønstringen har også et mye mer helhetlig preg enn den pleier.

Et uhyggepreget gravalvor koblet til verdenssituasjonen går som et enkelt refreng gjennom det hele.

Et verk som setter antonen for den mørke grunnstemningen, er Tiril Havnalds ekspressive skulptur i keramikk som viser et ansikt fullstendig sammentrukket av smerte og utmattelse.

Skulpturen «Hvilested» (2024) av Tiril Havnald er et enkelt og gripende uttrykk for mørket som preger verdenssituasjonen i øyeblikket.
FOTO: VEGARD KLEVEN

Jeg blir stående og se på det en lang stund, og tenker at det virkelig er en god oppsummering av den følelsen man kan ha i møte med dagens virkelighet: en klimakrise ingen vil snakke om, kriger som ikke lar seg avvikle, hungersnød og folkemord.

Interessante brytninger

Et annet spennende prosjekt er Tonje Plurs kjemper skapt av stoffstrimler, flettet, vevet sammen eller strikket.

Jeg liker brytningen mellom det nære, kunstferdige og intime i de tekstile håndverksteknikkene, og de store, og ganske uhyggelige skikkelsene.

Med sine ansiktsløse hoder får de meg til å tenke på Tolkiens svarte ryttere i «Ringenes herre».

«AW/SS, Look 1» og «AW/SS, Look 3» (2024) av Tonje Plur. Jeg elsker disse tekstilkjempene. Det at de ikke har ben å stå på, men fremstår som et mørkt syn som bare har steget opp foran deg, som en gestalt fra en annen verden, gjør det enda sterkere.
FOTO: VEGARD KLEVEN

På en liten, lav hylle, nesten helt nede ved gulvet, ligger Kachun Lays skulptur av en liten avrevet barnefot.

Den er laget i gips, men ser ut som om den er hugget i marmor. Rent formmessig har den noe tidløst ved seg, men motivisk kobler den seg opp til samtiden.

Helt spesifikt er dette nemlig avbildningen av en liten pikes fot fra Gaza. En barnefot som en fortvilet far fikk overlevert som det eneste som var igjen av datteren.

«Precious Fragment» (2024) av Kachun Lay.
FOTO: VEGARD KLEVEN

Det er ikke hvert år jeg gråter på Høstutstillingen, men jeg måtte felle noen tårer der jeg satt på huk og så på dette vonde verket.

Også lysere verk

Heldigvis er det arbeider som også har en litt lysere grunnstemning.

Jeg lar meg begeistre over Marte Aas' film «Inni i Verden: Utsider» som er et slags fenomenologisk nærstudium av blomster.

Det handler om vekst og fornyelse, men også død. Den levende planten som visner og blir skulpturell. Det er så vakkert filmet, virkelig estetisk utsøkt.

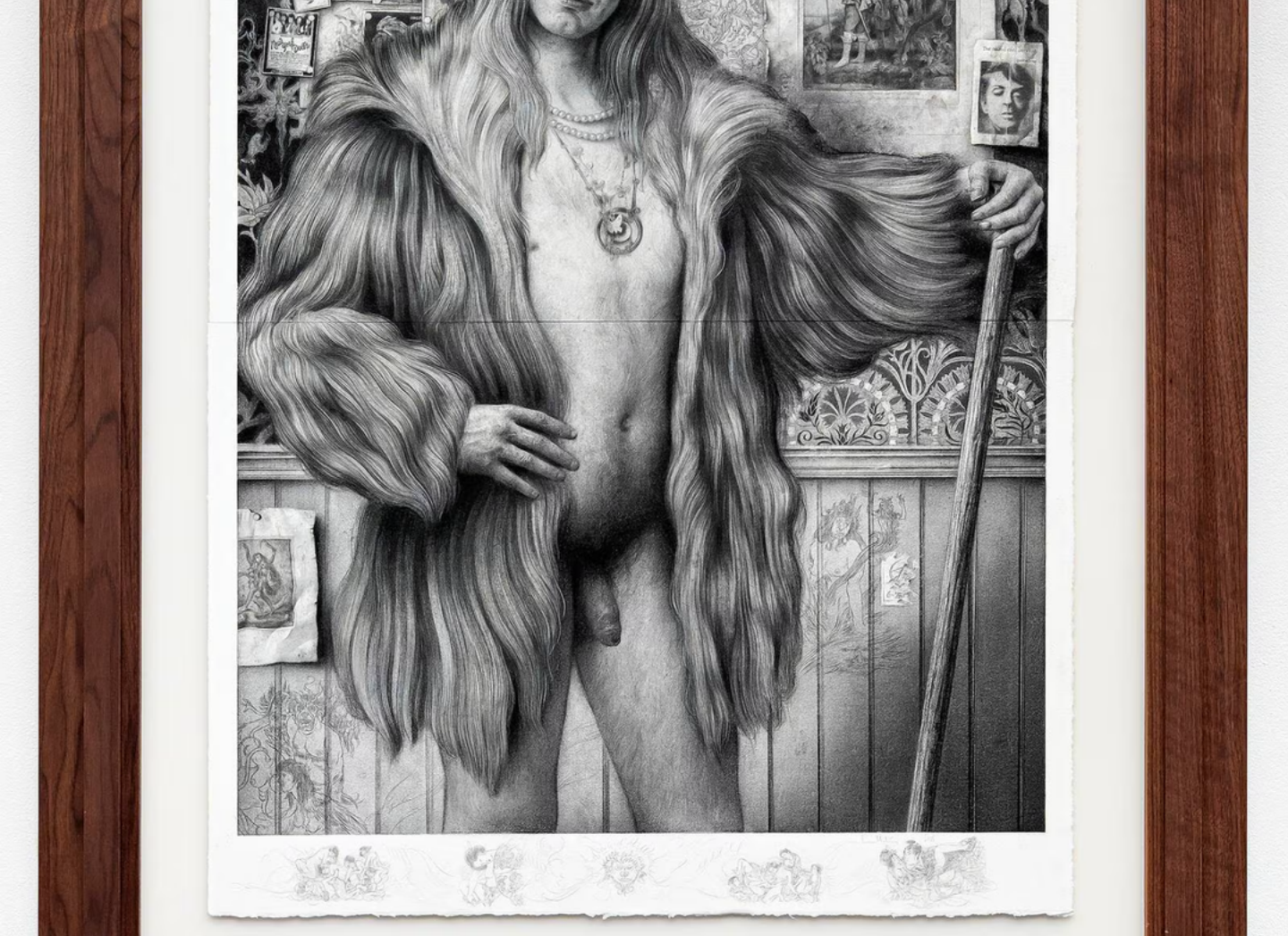
Det er nesten terapeutisk å sitte der og dvele ved kronblader og støvdragere.

Sterkt filmprogram

Høstutstillingen byr generelt på et spennende filmprogram. Johanna Hoffstens «Running Boys» er blant de mer oppsiktsvekkende prosjektene.

Dette er en animasjonsfilm som skildrer to kvinner i cowboyantrekk som ser veldig opptatt av hvordan de tar seg ut, og som stadig tar selvier av seg selv der de rir hjorden etter en krevende dag.

Det de har brukt tiden på, er å fange små gutter i en innhegning. Nå vil de ha noen gode bilder av det og rister i innhegningen slik at de små barna blir redde og gråter.

Stillebilde fra animasjonsfilmen «Running Boys» (2023) av Johanna Hoffsten.
FOTO: JOHANNA HOFFSTEN

Men da dette ikke blir spennende nok, kaster de også steiner på dem. De blør og gråter, og til slutt dør det ene barnet etter det andre – uten at de to kvinnene bryr seg noe særlig om det.

Verket er en grotesk refleksjon omkring hvordan jakten på spektakulære bildemotiver har erstattet empati og medmenneskelighet.

Strålende juryarbeid

Et annet verk som skiller seg ut, er mestertegneren Sverre Mallings kullportrett av Utøya-overleveren Torje Peder Sverre Hanssen.

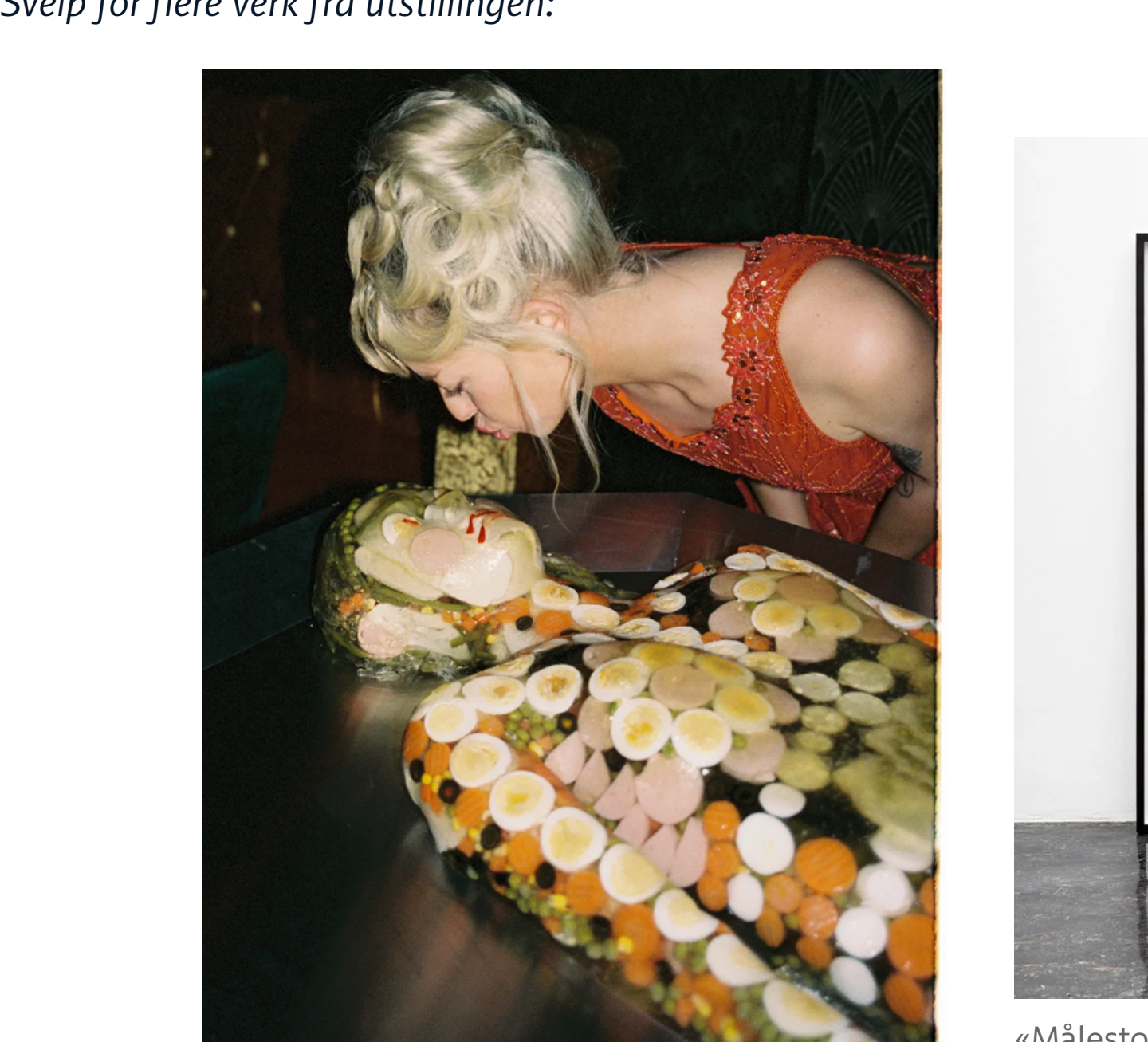
Her er det en så heftig kraft og tilstedeværelse i skildringen.

«Torje» (2025) av Sverre Malling. Se for en fantastisk tilstedeværelse og kraft i skildringen av ansiktet.
FOTO: VEGARD KLEVEN

Selv om verket er fullt av detaljer; alt fra ornamentikken i tapetet, til kroppshåret og bildene på veggen bak, så klarer Malling å sy det sammen til en formfullendt helhet.

Men dette er så mye mer enn et fint og dyktig utført portrett. Det har noe foruroligende og igangsettende ved seg som gjør at jeg blir stående og se på det en lang stund.

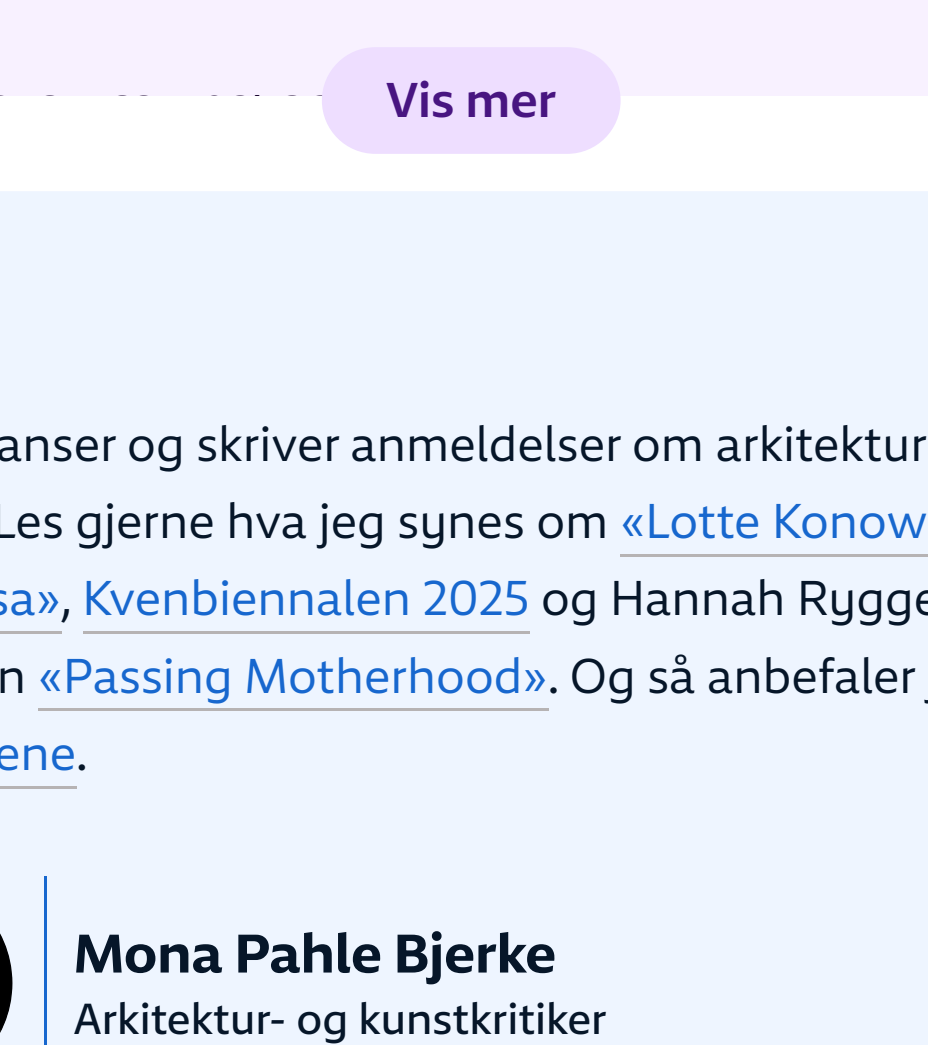

Kunstkritiker Mona Pahle Bjerke presenterer de beste verkene fra årets Høstutstilling.

Selv om Høstutstillingen byr på mye mørke i år, er den virkelig en kjempeopptur – med mye uttrykkskraft og energi.

Dette er rett og slett strålende juryarbeid!

Sveip for flere verk fra utstillingen:

«Cabareten» (2024) av Maria Maaneskiold. Kunstneren har støpt kroppen sin i såkalt food-grade silikon og fylt den med de tradisjonelle cabaret-ingrediensene som aspik, kjøtt, egg, grønnsaker og fisk. Dette er plassert på et spesialdesignet fat, og det står tallerkener og bestikk, slik at publikum kan forsyne seg hvis de ønsker det. Det er noe heftig, grotesk og grenseoverskridende ved dette prosjektet som jeg har sans for. 🍷SVEIP for flere verk 🍷
FOTO: XIN LI

«Målesto
dynamisk
uten at k
FOTO: VEG

[↑ Til toppen](#)

Opphavsrett NRK © 2025

Ansvarlig redaktør: Vibeke Fürst Haugen Nettsjef: Kathrine Hammerstad (Konst.)